

[Miljøministeren]

omdelt som bilag til denne redegørelse og giver bl. a. en mere detaljeret beskrivelse af problemerne omkring de kemiske stoffer.

Af miljøstyrelsens redegørelse fremgår, at vores viden om virkningerne for mennesker og miljø af mange af de varer, vi anvender, langt fra er fuldkommen. Ikke sjældent må vi erfare, at konsekvenserne for miljøet kan være alvorligere, end man tidligere har troet. Redegørelsen har eksempler på, at problemer kan vise sig i helt uventede sammenhænge, jfr. eksemplet med spraydåserne. Ofte er der tale om farer, som den enkelte normalt ikke har mulighed for at få kendskab til og således ikke selv kan sikre sig mod.

Regeringen finder, at problemerne ved anvendelsen af kemiske stoffer og produkter må vurderes med større alvor end tidligere. Vi må for varegrupper, som kan tænkes at indebære en risiko for sundhed og miljø, vurdere risikoen i forhold til den samfundsmæssige nytte. Og vi må indstille os på en samfundsmæssig regulering med udgangspunkt i en sådan vurdering. Gør vi ikke det, vil konsekvenserne være, at vi på lidt længere sigt skal acceptere økonomiske og menneskelige omkostninger ved at genoprette skader, når de er sket. Samtidig ville vi løbe risikoen for, at der sker skader, som vi ikke kan genoprette.

Denne forebyggende indsats forudsætter imidlertid, at man overalt i samfundet er sig ansvar for problemerne bevidst og villig til at påtage sig sin del af byrderne. Det er afgørende, at problemerne løses i samarbejde mellem offentlige myndigheder, forbrugerne og erhvervslivet. Sundheds- og miljøhensyn vil herved i højere grad komme til at præge alle de beslutninger, der træffes om produkters udvikling, fremstilling og anvendelse.

Produktvurdering ud fra sundheds- og miljøhensyn af et bredere udsnit af varer vil påvirke den frihed, virksomhederne har til at producere og sælge, hvad de vil. Produktvurdering vil også påvirke det udbud af varer, som forbrugerne kan købe.

Det er imidlertid ikke noget nyt. Produktvurdering har længe været almindelig for en række varegrupper som f. eks. levnedsmidler, lægemidler, foderstoffer, plantebeskyttelsesmidler, elektriske apparater, gasmateriel og byggematerialer. På disse områder har der været bred enighed om nødvendigheden af indgreb fra samfundets side. Det drejer sig

nu om at udvide reguleringen til en række nye varegrupper og i vurderingen at lægge større vægt på sundheds- og miljøhensyn.

Der er en tendens i retning af øget samfundsstyring af produktionen og produkterne ud fra sundheds- og miljøhensyn i de fleste vestlige industrilande, bl. a. USA, Sverige og Norge og lande inden for EF. Også i disse lande er der en voksende forståelse for, at de krav, der stilles om forebyggelse af sundheds- og miljøgener, kun kan opfyldes, hvis man er parat til i højere grad at acceptere, at produktionen af varer reguleres ud fra samfundsmæssige hensyn.

Regeringen vil i næste folketingssamling fremsætte lovforslag om sundheds- og miljøfarlige stoffer og produkter til afløsning af den gældende giftlov og lov om bekæmpelsesmidler. Efter regeringens opfattelse er der først og fremmest et behov for en ny lovgivning om kemiske stoffer og produkter, mens der ikke for øjeblikket er grundlag for en mere generel regulering af produkter ud fra sundheds- og miljøhensyn. Den problemstilling, vi står over for, berører imidlertid på mange måder dybtliggende forestillinger om, hvorledes vort samfund kan fungere. Med fremlæggelsen af denne redegørelse har regeringen derfor i første omgang ønsket at lægge op til en bred debat om, hvorledes problemerne bør gribes an, således at udformningen af lovforslaget kan ske på baggrund af debatten.

I det følgende vil jeg omtale nogle principper for vurdering af produkter. Herefter vil jeg komme ind på de kemiske stoffers centrale betydning for sundhed og miljø og omtale regeringens foreløbige tanker om hovedlinien i en ordning for kemiske stoffer og produkter.

2. Nogle principper for vurdering af produkter.

Som nævnt har det længe været en selvfølge, at myndighederne foretog en vurdering og regulering af visse afgrænsede varegrupper. Formålet er først og fremmest at beskytte forbrugernes sundhed og sikkerhed. For lægemidler vurderes dog tillige, om produkterne er effektive til de beregnede formål. Noget tilsvarende gælder for plantebeskyttelsesmidler. Både det offentlige og erhvervslivet har på disse områder sat meget ind på at